

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
Ügyszám: N/ 01328 - 0 / 2020
Közlöny
2020. július 20.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 77.
FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
KÖZTÖRTÉNYI ÜGYVÉD

DR. RÓZSA ÖLVEYI ÁGNES
Erkezett: 2020. július 31.
ügyvéd
Példány: [redacted]
Melléklet: [redacted]
Fax: [redacted]
Telefon/üzenet: 20
E-mail: [redacted]

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírottak, [redacted]

[redacted] a csatolt meghatalmazással igazolt ügyvédünk útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő:

Tisztelettel kérjük, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv. VII. 30.211/2019/10. sorszámú ítéletének alaptörvény-ellenességét és kérjük az Abtv. 43. § (1) bekezdés alapján az ítélet megsemmisítését.

I n d o k o l á s

[1] A pertörténet és a tényállás:

A [redacted]-vel [redacted] napján alulírottak, [redacted] mint egyenes adósok - svájci frank elszámolású Lakossági Jelzálog Kölcsönszerződést kötöttünk, melynek értelmében a bank [redacted]-CHF kölcsönt forintösszegben folyósít a bank számlakonverziós vételi árfolyamának alkalmazásával legfeljebb [redacted]-Ft. erejéig. A kölcsönszerződés biztosítására alulírottak, [redacted] a tulajdonukat képező ingatlannal jelzálog kötelezettséget vállaltunk.

A kölcsönszerződés értelmében a törlesztés első 5 éves – türelmi időszaka alatt – a kölcsön ügyleti kamatainak megfelelő összegű törlesztést kellett teljesíteni, majd pedig a türelmi idő letelte után a futamidőből hátralévő 11 év során a törlesztési kötelezettség magában foglalta a kölcsön tőke összegének és az ügyleti kamatának megfizetését is.

Azonban a kölcsönszerződés nem tartalmazza a törlesztő részletek összegét - sem a türelmi időszakra, sem annak lejártát követő időszakra – és nem tartalmazza a törlesztő részletek kiszámításának módját sem.

A kölcsönszerződés II/7. pontja értelmében a bank a kölcsön folyósítása után Értesítő Levélben közli a kölcsön törlesztő összegét.

Mivel [REDACTED] szám alatti lakos a fent nevezett bankkal [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] napján csaknem teljesen azonos szövegezésű – blanketta – lakásvásárlási és jelzálog szerződést kötött, ezért a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]-án kelt keresetlevéllel [REDACTED] I. r. felperesként megjelölve a rPp. 51.§ c) pontja szerinti pertársaságban a [REDACTED] alperes ellen keresetet nyújtottunk be a kölcsönszerződések-, és azok biztosítására kötött jelzálog szerződések érvénytelensége iránt.

A kereseti kérelmek a DH2 tv. 37.§ alapján módosításra kerültek, és a törvény kötelező előírása alapján kértük az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását is.

A Fővárosi Törvényszék a 36. P. 24.864/2015/25. számú közbenső ítélettel megállapította a felperesek által kötött kölcsönszerződés és jelzálogszerződés semmisségét az rHpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontja alapján. Az ítélet ehhez kapcsolódó indokolása szerint a kölcsönszerződés nem tartalmazza még az induló törlesztő részlet összegét sem, és a törlesztő részlet kiszámításának módját sem lehet a kölcsönszerződésből megállapítani.

Az alperes fellebbezése folytán a Fővárosi ítélőtábla a 6. Pf. 21.127/2018/11-II. sorszámú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta az rHpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontja alapján. Az általunk kötött kölcsönszerződést illetően kifejtette, hogy az Üzletszabályzat 2.6.7. pontjában a kamatszámításra vonatkozó képlet önmagában – a számításhoz kapcsolódó értelmező magyarázat nélkül - a törlesztő részlet meghatározására nem volt alkalmas. Tartalmazza a jogerős közbenső ítélet, hogy az Üzletszabályzatban meghatározott képletben szereplő tényezők közül a fogyasztó számára nem volt ismert a naptári napok száma mellett az sem, hogy tőkeként milyen forintban, vagy svájci frankban meghatározott összeget kell számításba venni.

Az eljárások során az alperes [REDACTED] I. rendű felperes kereseti kérelmének alapját „Kölcsönszerződés I.” megjelöléssel, a személyünk kereseti kérelmének alapját „Kölcsönszerződés II.” megjelöléssel hivatkozta.

Az alperes a reánk vonatkozó „Kölcsönszerződés II.” érvénytelensége tekintetében hozott jogerős ítélet ellen a Kúriához felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

Ilyen előzmények után **2020. március 11.-én felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztettünk elő,** és a **2020. április 09.-én kelt beadványban indítványoztuk, hogy a Kúria kezdeményezzen az Európai Unió Bíróságánál a 93/13. EGK Irányelv értelmezése tekintetében előzetes döntéshozatali eljárást.** Ezen kérelmünket a korábbi hivatkozásainkat is kiemelve részletesen megindokoltuk. Továbbá a 2020. május 8.-i beadványban észrevételeztük az alperes előkészítő iratát, mivel nem volt tudomásunk arról, hogy a Kúria tárgyaláson kívül 2020. április 21.-én már meghozta az érdemi ítéletét.

A Kúria a Gfv. VII. 30.211/2019/10. sorszámú ítéletével a jogerős közbenső ítéletet – a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében - hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatva a kereseti kérelmünket elutasította. Az indokolás [13] pontja szerint az Üzletszabályzatban szereplő képlet minden külön további magyarázat nélkül alkalmas a törlesztő részlet kiszámítására.

A Kúria ítélete indokolásának [10] pontja azt tartalmazza, hogy a felperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő. Ezen iratellenes megállapítás mellett a Kúria ítéletének indokolása meg sem említi, hogy kezdeményeztük az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának megindítását.

Ezzel szemben a valóság az, hogy felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztettünk elő a jogi képviselőnk útján. A 2020. március 11.-én kelt felülvizsgálati ellenkérelem elektronikus továbbítása 2020.03.11. napjának 22:35:34 órájkor OBHGEP1_P23_44787036073273.frm.enyk számon-, az érkeztetési visszaigazolás az OBHGEP1 feladótól 2020.03.11. napjának 22:42:51 órájkor megtörtént.

A Kúria a felülvizsgálati ellenkérelmünket a 7. sorszámú végzéssel kézbesítette az alperesnek, melyet igazol az alperes mellékelten csatolt 2020. április 8.-án kelt beadványa. Ezen alperesi beadvány első bekezdése tartalmazza, hogy a 2020. március 11. napján kelt felülvizsgálati ellenkérelmünkre terjeszti elő az előkészítő iratát.

Az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére szóló 2020. április 09.-én kelt beadványunk elektronikus továbbítása 2020.04.09. napjának 18:00:38 órájkor OBHGEP1_P23_22041599513736.frm.enyk számon-, az érkeztetési visszaigazolás 2020.04.09. napjának 18:06:16 órájkor megtörtént. Csatoljuk az UKM/4189826/2020. számú bírósági érkeztetési igazolást.

A felülvizsgálati ellenkérelmünk lényeges érdemi hivatkozásokat tartalmaz, melyeket a Kúria nem bírált el:

- ❖ Az alperes az elsőfokú eljárásban egyáltalán nem hivatkozott a törlesztő részlet kiszámíthatóságára, és az Üzletszabályzatban szereplő képletre.
- ❖ A képlet a következő: **tőke összege x kamatláb (%) x naptári napok száma**
36000
 - a) *A képletből nem világos, nem érthető, hogy a tőke összegeként a kölcsön forint összegével, vagy a CHF összegével kell-e számolni.* A szerződés érvénytelenségét a megkötésének időpontjára vetítve szükséges vizsgálni. Ekkor pedig az egyetlen biztos számadat a kölcsön forint összege volt. Ezen kívül pedig a kölcsönszerződés II/7 pontja szerint az alperes a THM számítása során az adós által teljesített fizetéseket forintban vette számításba.
 - b) A kölcsön *CHF összege a szerződéskötéskor nem volt ismert*, mivel azt a folyósítás után határozta meg az alperes.
 - c) A laikus fogyasztó számára *nem világos, hogy évi naptári napokkal vagy havi naptári napokkal kell számolni.*
 - d) Nem véletlen, hogy az alperes a 2019. január 14.-én kelt periratában nem végezte el a kamatszámítást egészen a matematikai művelet végéig, mert akkor kiderült volna – miként arra más pereiben fény derült – hogy a naptári **napok szorzószáma 30,58** melyre végképp nem következethet a fogyasztó.

❖ Külön magyarázat és figyelem felhívás nélkül a laikus fogyasztó részéről a képlet azért is alkalmazhatatlan, mert a **szereződéskötéskor aláírt okiratokban többféle kamat mérték szerepel.**

- a) a kölcsönszerződés II/3. pontja évi 6,69% ügyleti kamatot tüntet fel
- b) a jelzálogszerződés 1.2. pontjában az ügyleti kamat mértéke évi 6,29% szerepel, betűvel kiírva pedig hat egész hatvankilenc százalék
- c) a magánokiratok alapján készült közjegyzői okirat II. pontjában (2. oldalon) évi 6,69% ügyleti kamat szerepel, ellenben ugyanezen közjegyzői okirat 11. oldalán az 1.2. pontban az ügyleti kamat évi 6,29 %, betűvel kiírva pedig hat egész hatvankilenc százalék szerepel.

Az ugyanaznap aláírt okiratok ellentmondásos tartalma miatt nem világos, nem egyértelmű, „hog az ügyleti kamat mértéke évi 6,69% vagy 6,29 %.

❖ Az alperes a perben nem közölte a folyósítás dátumát, nem jelölte meg a kölcsön deviza összegét a folyósítási árfolyamon, nem közölte az alkalmazott ügyleti kamatot, és nem mutatta be az ÜSZ-ben szereplő képlet alkalmazását, következésképpen **nem támasztotta alá, hogy a felperesek forintszámlájáról konvertált deviza törlesztő részletek pontosan milyen számításon alapulnak.**

❖ A kölcsönszerződés nem felel meg az **Európai Unió Bírósága által is értelmezett világos és egyértelmű szerződési tartalom követelményének,** melynek körében kiemelt feltétel, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse az e szerződésből eredően őt érintő gazdasági következményeket, **köztük különösen a kölcsönének teljes költségét** (C-126/17, C-227/18)

❖ **A 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény szerint** lényeges követelmény viszont, hogy az általános szerződési feltételek a fogyasztó számára áttekinthető szerkezetben jelenjenek meg. A több szerződés megkötése céljából előre elkészített, különböző rendeltetésű kölcsönszerződés-minták gyakran utalnak a külön okiratokba foglalt, másutt elhelyezett üzletszabályzatra, hirdeteményre, és ilyenkor **az átlagfogyasztó számára - az utaló szabályok bonyolultsága miatt - nem követhető, hogy mely általános szerződési feltételek mely kikötései vonatkoznak az általa megkötött konkrét jogügyletre. Ha az általános szerződési feltételek szerkezeti kialakítása nem áttekinthető, követhetetlen, szükségtelenül bonyolult, a szerződési feltétel az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményébe ütközik.**

❖ A kölcsönszerződés nem tartalmazza a törlesztő részlet összegét a türelmi idő lejártát követő időre sem. Az rHpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjára tekintettel mellőzhetetlen érvényességi feltétel az is, hogy a kölcsönszerződés legalább tájékoztató adatként tartalmazza a kölcsön törlesztő részletét a 60 hónapi **türelmi idő lejártát követően** fennmaradó 132 havi futamidőre. E tekintetben **11 év törlesztési időszakra sem a kölcsönszerződés, sem pedig az Üzletszabályzat nem tartalmazza a törlesztő részlet kiszámításának módját.**

Mindezen lényegi hivatkozásainkat a Kúria nem bírálta el, mivel úgy vélte, hogy felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettünk elő.

Továbbá a Kúria ítélete meg sem említi az igazoltan előterjesztett, részletesen indokolt indítványunkat az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatal iránti kérelemre. Ezen indítványunkra vonatkozóan a Kúria semmilyen módon nem reagált.

Kérelmünk az alábbi kérdésekben indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás megindítását:

- 1) A 93/13 Irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében, illetve 5. cikkében írt világos és érthető megfogalmazás követelményét úgy kell-e értelmezni, hogy annak eleget tesz az olyan fogyasztói kölcsönszerződés, amelynek alapján a fogyasztó a törlesztés első 5 (öt) éves „türelmi ideje” alatt csupán a kölcsön kamatainak törlesztésére köteles, azonban az egyedileg meg nem tárgyalta kölcsönszerződés nem tartalmazza a kölcsön törlesztő részletének összegét, hanem a professzionális szerződő fél által alkalmazott, külön terjedelmes dokumentációként megszerkesztett, a fogyasztó által alá nem írt Általános Üzletszabályzatban egy matematikai képlet szerepel a kamatszámításra, *anélkül azonban, hogy a professzionális szerződő fél erre felhívta volna a fogyasztó figyelmét, és a matematikai képlet értelmezéséről, valamint alkalmazásáról tájékoztatást nyújtott volna.*
- 2) A 93/13 Irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára a perbeli ügyben alkalmazott olyan további, egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, hogy a „türelmi idő” lejártát követő 11 (tizenegy) évi törlesztési időszakra sem a kölcsönszerződés-, sem pedig más dokumentáció nem tartalmazza a fogyasztót terhelő törlesztő részesletek összegét, vagy a kiszámításának módját, *hanem azt utólagosan és egyoldalúan a professzionális szerződő fél jogosult meghatározni.*

[2] A jogorvoslati lehetőségek kimerítése:

A Kúria ítéletével szemben nem áll rendelkezésünkre jogorvoslati lehetőség. Nyilatkozunk, hogy az ügyben nincsen folyamatban sem perújítási-, sem felülvizsgálati eljárás.

[3] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje:

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés – a Kúria Gfv. VII. 30.211/2019/10. sorszámú ítélete – a jogi képviselőnk Dr. Rózsavölgyi Ágnes ügyvéd részére elektronikus úton 2020. június 12. napján került kézbesítésre. Ezért az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartásra került.

[4] Az indítványozó jogosultsága és érintettsége:

A jogosultságunk az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján alapul, mivel a vizsgált döntés az Alaptörvényben biztosított jogunkat sérti, és a Kúria ítéletével szemben nincsen jogorvoslati lehetőségünk.

Az alkotmányjogi panaszban megjelölt eljárásban felperesként vettünk részt. A 9.631.000,-Ft. kölcsönre tisztességgel megfizettünk 13.549.367,-Ft.-t. A bank a csatolt okirattal igazoltan 2018. július 26.-án a kölcsönszerződést felmondta, és további 13.138.435,-Ft. követelése van. A felmondás és az abban foglalt követelés érvényes szerződést feltételez.

A jogerősen érvénytelenné nyilvánított szerződés a Kúria ítélete folytán érvényesnek minősül, amelynek alapján a bank a közokiratban foglalt kölcsönszerződés végrehajtási záradékoltatása folytán végrehajtást kezdeményezhet ellenünk, melynek eredményeként hajléktalanok leszünk. A jövedelmi viszonyainkra tekintettel a perben teljes személyes költségmentességben részesültünk, a Kúria ítéletében foglalt összesen 626.000,-Ft. perköltség megfizetésére is teljesítőképtelenek vagyunk.

[5] A bírói döntés jelentősége:

A bírósági döntést érdemben befolyásolta azon alaptörvény-ellenesség, hogy a Kúria tagadta a kétségtelenül beterjesztett felülvizsgálati ellenkérelmünk létét, ezért az abban foglalt lényeges hivatkozásainkat egyáltalán nem bírálta el. Az ítélet a felülvizsgálati ellenkérelmünk vonatkozásában semmilyen indokolást nem tartalmaz, a bíróság nem vizsgálta meg az érdemi tényállításainkat és jogi hivatkozásainkat.

A bírósági döntést érdemben befolyásolta az is, hogy a bíróság az EUMSZ idézett rendelkezésében foglalt kötelezettséget mellőzve az EUB előzetes döntéshozatali eljárást nem indította meg, és ennek indokát sem adta.

[6] Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

XXVIII. cikk (1) bekezdés:

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[7] A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása:

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elvével ellentétes, hogy a Kúria ítélete iratellenesen tagadja a felülvizsgálati ellenkérelmünk beterjesztését, ekként az abban foglalt érdemi hivatkozásokat nem bírálta el. Ezen kívül semmilyen módon nem reagált az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését célzó indítványunkra.

Íly módon a Kúria úgy hozta meg az ítéletét, hogy az érdemi hivatkozásainkat és indítványunkat egyáltalán nem vizsgálta meg.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

A Bíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti. E jog pontos tartalma a Bíróság elmúlt évtizedek során számos döntésében kimunkált, széleskörű gyakorlatából olvasható ki. E körben a Bíróság kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét. (Taxquet kontra Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: Shala kontra Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.) A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be. (Suominen kontra Finnország, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: Vojtěchová kontra Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.) A Bíróság olvasatában az adott bírói döntés természete, és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégti ki az indokolási kötelezettség egyezménybeli követelményét. Ebből következően az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni. (Tatishvili kontra Oroszország, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; Grădinar kontra Moldova, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: Sholokhov kontra Örményország és Moldova, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.)

A 22/2012. (V. 11.) AB határozat tartalmazza, hogy az „Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét - az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú - rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges. [...] Az egyes intézményekről, alapelvekről és rendelkezésekről kialakított értelmezése a határozataiban található meg. Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak.” (Indokolás [40]-[41]) Mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor irányadónak lehet tekinteni a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot.

Az Alkotmánybíróság többször rámutatott, hogy amennyiben a jogalkotó rendkívüli jogorvoslatot biztosít – mint amilyen a felülvizsgálati eljárás - akkor ennek az eljárási szakasznak is meg kell felelnie a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek. Azaz ki kell elégítenie az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből folyó alkotmányos elvárásokat, különös tekintettel arra, hogy a Kúria ebben az eljárásban jogerős ítéletet helyezhet hatályon kívül, és akár maga hozhat új érdemi határozatot {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]}.

Álláspontunk szerint, amennyiben a bíróság a határozata indokolásában egyáltalán meg sem említi valamely peres fél érdemi hivatkozásait és indítványát, és e mellett az indokolás tartalmából sem tűnik ki ezen hivatkozásokhoz és indítványhoz kapcsolódó álláspont, akkor sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog.

A tisztességes eljárás (fair trial) az Alkotmánybíróság döntéseiben kimunkált alkotmányos mérce szerint „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.

Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes." A tisztességes eljárás mércéjét nem a Pp. általános eljárási szabályai képezik. A Pp. eljárási szabályai általánosságban megfelelnek a tisztességes eljárás alaptörvényi követelményének. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy kizárólag az ilyen vagy ehhez hasonló szabályok által lefolytatott eljárás minősülne tisztességesnek. Az eljárás tisztességességének a kérdése az eljárásokra vonatkozó szabályrendszer egészének a vizsgálata alapján dönthető el [6/1998. (III. 11.) , 15/2002. (III. 29.) , 7/2013. (III. 1.) , 34/2014. (XI. 14.) , 8/2015. (IV. 17.) AB határozatok]. Az Emberi Jogok Európai Bírósága a tisztességes eljáráshoz való joggal érintett ügyekben szintén az „eljárás egészét” veszi figyelembe, de a jogsértést megállapíthatónak tartja az önálló szempontok, önmagukban egyes eljárási hibák alapján is (M. E. Kft. kontra Magyarország ügyben, 57774/13. sz. kérelem tárgyában 2015. december 1-jén kihirdetett ítélet 46-48., 54-56.).

Az Alkotmánybíróság többször kifejtette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos tartalmát.

A 7/2013. (III. 1.) AB határozat értelmében az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás elsősorban az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárási szabályokkal. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata kimunkálta, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata.

Az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék { pl. 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény.

Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy **a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e.**

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában a tisztességes eljáráshoz való jogot annak egyik részjogosítványával - az indokolt bírói döntéshez való joggal - összefüggésben vizsgálta.

Ebben részletesen áttekintette az Emberi Jogok Európai Bíróságának az indokolt bírói döntéshez való joggal kapcsolatos gyakorlatát (Indokolás [31]-[33]). Erre alapítva pedig rámutatott, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértését idézi elő [Tatishvili kontra Oroszország (1509/02.) 2007. február 22., 58. bekezdés; Grădinar kontra Moldova (7170/02.) 2008. április 8., 107. bekezdés; Sholokhov kontra Örményország és Moldova (40358/05.) 2012. július 31., 67. bekezdés]. A döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. Az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e [Hiro Balani kontra Spanyolország (18064/91.) 1994. december 9., 28. bekezdés; Ruiz Torija kontra Spanyolország (18390/91.) 1994. december 9., 30. bekezdés; Ilyadi kontra Oroszország (6642/05.) 2011. május 5., 44. bekezdés].

A tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben **azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.** Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]-[34]}.

Az alkotmányjogi panaszunkat az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatára alapítjuk, melyet ehhez a részjogosítványhoz már kidolgozott { 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]-[34]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [33]}. Eszerint többek között **azt kell megvizsgálni, hogy az adott ügyben a felek milyen kérelmeket terjesztettek elő, és milyen észrevételeket tettek.** Ez azért fontos, mert ezek tükrében mérlegelhető, hogy a bírói döntés indokolása olyan szintű hiányosságban szenved-e, ami az alkotmányellenesség szintjét eléri. A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése megköveteli, hogy a bíróság a felek által előadottakat számba vegye, mérlegelje, és annak alapján hozza meg a döntését.

Álláspontunk szerint az, hogy lényeges tényállításokat és alaposan kidolgozott jogi álláspontunkat tartalmazó felülvizsgálati ellenkérelmünk betérjesztését a Kúria határozata tagadja – és azok értékelését az indokolás egyáltalán nem tartalmazza – már önmagában is tisztességtelenné teszi a felülvizsgálati eljárást.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is tartalmazza. (ABH 1998, 91, 98-99.) Az Alkotmánybíróság értelmezésében a **tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is.**

Olyan fogyasztói kölcsönszerződés esetében, amely nem tartalmazza a törlesztő részletek összegét - hanem 5 évi futamidőre vonatkozóan az Üzletszabályzatban szereplő képlet alapján a laikus adósnak kellene kiszámolnia, és a fennmaradó 11 év törlesztési időre egyáltalán semmilyen számítási módszer nem szerepel a fogyasztó által megismerhető egyetlen iratban sem - a felülvizsgálati eljárásnak magában kell foglalnia a hatékony bírói jogvédelmet is, ehhez kapcsolódóan az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatalának kezdeményezésére irányuló felperesi kérelem elbírálását.

Azonban az indítványunk még említés szintjén sem szerepel az ítéletben, és a Kúria más módon sem reagált, így ehhez kapcsolódó eljárása a tisztességes eljáráson belül értelmezendő, az alkotmányjogi panaszunkban részletesen kifejtett indoklási-, és hatékony bírói jogvédelemi kötelezettségnek úgyszintén nem felelt meg.

Részletesen indokolt kérelmünk alapján a Kúria köteles lett volna a 93/13. EGK Irányelv értelmezése tekintetében az EUB előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezni, mivel EUMSZ 267. cikk (az EKSz. korábbi 234. cikke) az alábbi rendelkezést tartalmazza:

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.”

A Kúria a fentieknek nem tett eleget, és mivel a kérelmünket az ítéletében meg sem említette, ezért indokát sem adta a kérelmünk mellőzésének.

Álláspontunk szerint a bíróság mulasztásai összességében – de külön-külön is - az ítélet alaptörvény-ellenességét eredményezik.

[8] Egyéb nyilatkozatok és melléletek:

a) Alulírott kérelmezők nyilatkozunk, hogy az elsőfokon eljáró bíróságon kezdeményeztük a jogerős ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

b) A csatolt melléletek:

- ✓ ügyvédi meghatalmazás
- ✓ Kúria Gfv. VII. 30.211/2019/10. számú ítélete
- ✓ Fővárosi Törvényszék 36.P. 24.864/2015/25. számú közbenső ítélete
- ✓ Fővárosi Ítéltábla 6.Pf. 21.127/2018/11-II. számú közbenső ítélete
- ✓ az alperes felülvizsgálati kérelme
- ✓ felülvizsgálati ellenkérelem
- ✓ az alperes 2020. április 8.-án kelt észrevételei a felülvizsgálati ellenkérelemre
- ✓ indítvány a Kúriához az EUB eljárásának kezdeményezésére
- ✓ a fenti indítvány érkeztetési igazolása UKM/4189826/2020. számon
- ✓ a kölcsönszerződés felmondása

Budapest, 2020. július 17.

Tisztelettel

Indítványozók

képv.:

